

Οριστική Μέσης Φωνής

Διδάσκων Α.Σ. Καπώνης

Για να μάθετε τις καταλήξεις στη Μ.Φ.,
δεν έχετε παρά να παρακολουθήσετε...
μία Βάπτιση!!!

Ο λόγος; Μα, γιατί ακούγονται τόσα ρήματα στη Μέση φωνή που θα τα μάθετε απ' έξω...

Για να δούμε κάποια παραδείγματα: «**Βαπτίζεται** ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ...
Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ..., **ένδύεται** ...»

Αλλά και άλλοι τύποι της Οριστικής Ενεστώτα Μ.Φ. ακούγονται ξεκάθαρα...

✧ Όταν ο παπάς είναι στραμμένος προς την είσοδο του ναού, υποβάλλει τον νονό σε κάποιες ερωτήσεις...

Πιο συγκεκριμένα...

✧ Τον ρωτάει: «**Συντάσση** τῷ Χριστῷ;»

Δηλαδή: «Είσαι με τον Χριστό; (Είσαι Χριστιανός;);»

✧ Ο νονός απαντά: «**Συντάσσομαι.**»

Δηλαδή: «Είμαι με τον Χριστό.»

✧ Και μάλιστα το λέει τρεις φορές...

✧ Σε ποιο γραμματικό πρόσωπο είναι τα ρήματα;

Σε ποιον χρόνο;

Αλλά ίσως να μάθουμε περισσότερες
καταλήξεις, αν δούμε τα Ν.Ε.

Καταλήξεις Οριστικής Ενεστώτα

Ν.Ε.

Α.Ε.

διαλύ – **ομαι**

λύ – **ομαι**

διαλύ – **εσαι**

λύ – **ει/η**

διαλύ – **εται**

λύ – **εται**

διαλύ – **όμαστε**

λυ – **όμεθα**

διαλύ – **εστε**

λύ – **εσθε**

διαλύ – **ονται**

λύ – **ονται**

Τι παρατηρούμε;

- ☞ Το α' εν., γ' εν., β' πληθ και γ' πληθ. είναι ακριβώς όπως και στα N.E.
- ☞ Το α' πληθ. διαφέρει ελάχιστα (-**όμεθα** < -όμαστε)
- ☞ Το μόνο πρόβλημα είναι **το β' εν.**
 - ☞ Αυτό έχει προκύψει από συναίρεση: -εσαι < -εαι < **-η**

Καταλήξεις Οριστικής Μέλλοντα

Εφαρμόζουμε τη «μαθηματική εξίσωση» $M = E + \sigma$

Φωνηεντόληκτα Οδοντικόληκτα

λύ – σ – ομαι	κομίσ – ομαι
λύ – σ – ει/η	κομίσ – ει/η
λύ – σ – εται	κομίσ – εται
λυ – σ – όμεθα	κομισ – όμεθα
λύ – σ – εσθε	κομίσ – εσθε
λύ – σ – ονται	κομίσ – ονται

Χειλικόληκτα Ουρανικόληκτα

κρύψ – ομαι	πράξ – ομαι
κρύψ – ει/η	πράξ – ει/η
κρύψ – εται	πράξ – εται
κρυψ – όμεθα	πραξ – όμεθα
κρύψ – εσθε	πράξ – εσθε
κρύψ – ονται	πράξ – ονται

Επομένως, οι καταλήξεις είναι ίδιες με του Ενεστώτα, όπως και στην Ε.Φ.

Από τα Νέα στα Αρχαία

❧ κρύβομαι – θα κρύβομαι – θα κρυφτώ

❧ κρύπτομαι – κρύψομαι

Ποια διαφορά διαπιστώνετε ανάμεσα στα Αρχαία Ελληνικά και στα Νέα Ελληνικά σε σχέση με τον Μέλλοντα Μέσης (Παθητικής) Φωνής;

A. Ο Ενεστώτας και ο Μέλλοντας δεν έχουν ίδιο χρονικό χαρακτήρα

B. Ο Μέλλοντας δε διακρίνεται σε Εξακολουθητικό-Συνοπτικό

Μια τελευταία διαπίστωση: ο Εξακολουθητικός Μέλλοντας στη Ν.Ε. και Μέλλοντας στα Α.Ε. **χρησιμοποιούν τις ίδιες καταλήξεις.**

Και άλλα αρχαία που έχουμε ακούσει...

- ✠ Θυμάστε τη Βάπτιση , στην οποία παπάς και νονός στέκονται στην είσοδο του ναού;
- ✠ Στη συνέχεια, ο παπάς ρωτάει: «**Ἀπετάξω τὸν Σατανᾶ;**»
Δηλαδή: «Απαρνήθηκες τον Διάβολο; (Είσαι αντίπαλός του;)»
- ✠ Και ο νονός απαντά: «**Ἀπεταξάμην.**»
Δηλαδή: «Τον απαρνήθηκα».
- ✠ Και αυτό τρεις φορές το λέει...
- ✠ Σε ποιο γραμματικό πρόσωπο είναι τα ρήματα;
Σε ποιον χρόνο;

Να μη σου τύχει...

Αυτός **ήρξατο**
χειρῶν ἀδίκων.

Τι σημαίνει η
φράση;

Σε ποιο
πρόσωπο είναι
το ρήμα; Σε
ποιον χρόνο;

Καταλήξεις Οριστικής Αορίστου

Φωνηεντόληκτα

Οδοντικόληκτα

Χειλικόληκτα

Ουρανικόληκτα

έβουλευσάμην

έβουλεύσω

έβουλεύσατο

έβουλευσάμεθα

έβουλεύσασθε

έβουλεύσαντο

έπεισάμην

έπείσω

έπείσατο

έπεισάμεθα

έπείσασθε

έπείσαντο

έκρυψάμην

έκρύψω

έκρύψατο

έκρυψάμεθα

έκρύψασθε

έκρύψαντο

έφυλαξάμην

έφυλάξω

έφυλάξατο

έφυλαξάμεθα

έφυλάξασθε

έφυλάξαντο

Τι παρατηρούμε σε σχέση με τον χρονικό χαρακτήρα; Εμφανίζεται το **σα**, όπως και στην Ε.Φ.

Προσέξατε το β' εν.; Είναι πάλι το δυσκολότερο σημείο. Σε λίγο θα εξηγήσουμε γιατί εμφανίζεται αυτό το **σω**.

Έχετε ακούσει ποτέ αυτές τις φράσεις
από λόγιους ή αρχαιομαθείς;

❧ Οι Έλληνες πολιτικοί στη Διεθνή Διάσκεψη **εδέχοντο**
πιέσεις.

❧ **Συνεβουλευόμεθα** τους αρίστους.

❧ Μάθαμε ότι **διελέγεσθε** με τους αντιπάλους.

Τι σημαίνουν;

Από τον Αόριστο στον Παρατατικό

$$A = \Pi + \sigma\alpha$$

Παρατατικός

έλυσόμην

έλύου

έλύετο

έλυόμεθα

έλύεσθε

έλύοντο

Αόριστος

έ - λυ - **σά**μην

έ - λύ - **σω**

έ - λύ - **σα**το

έ - λυ - **σά**μεθα

έ - λύ - **σα**σθε

έ - λύ - **σαν**το

Τι παρατηρούμε; Οι καταλήξεις του Αορίστου είναι ίδιες με του Παρατατικού, αρκεί στη θέση του **σα** της κατάληξης να βάλουμε το **ο** ή το **ε**. Ισχύει δηλαδή η εξίσωση που ίσχυε και για την Ε.Φ. : $A = \Pi - (\epsilon/\omicron) + \sigma\alpha$

Καταλήξεις Οριστικής Παρατατικού

Φωνηεντόληκτα Οδοντικόληκτα Χειλικόληκτα Ουρανικόληκτα

έβουλεύομην	έπειθόμην	έκρυπτόμην	έφυλαττόμην
έβουλεύου	έπείθου	έκρύπτου	έφυλάττου
έβουλεύετο	έπείθετο	έκρύπτετο	έφυλάττετο
έβουλεύομεθα	έπειθόμεθα	έκρυπτόμεθα	έφυλαττόμεθα
έβουλεύεσθε	έπείθεσθε	έκρύπτεσθε	έφυλάττεσθε
έ βουλεύοντο	έπείθοντο	έκρύπτοντο	έφυλάττοντο

Τι παρατηρούμε; Το β' εν. πάλι είναι το δυσκολότερο.

Από τα Ν.Ε. στα Α.Ε.
Καταλήξεις Οριστικής Παρατατικού

Ν.Ε.

κρυβ – **όμουν**
κρυβ – **όσουν**
κρυβ – **όταν**
κρυβ – **όμαστε**
κρυβ – **όσαστε**
κρύβ – **όνταν**

Α.Ε.

έ - κρυπτ – **όμην**
έ - κρύπτ – **ου**
έ - κρύπτ – **ετο**
έ - κρυπτ – **όμεθα**
έ - κρύπτ – **εσθε**
έ - κρύπτ – **οντο**

Τι παρατηρούμε;

Οι καταλήξεις του Παρατατικού δεν είναι ίδιες στα Ν.Ε. και στα Α.Ε., αν και στο α' εν. και γ' πλ. μοιάζουν αρκετά.

π.χ. έγγραφόμην - γραφόμουν

Όμως, στο α' πλ. και στο β' πλ. είναι ίδιες με του Ενεστώτα.

π.χ. γραφόμεθα - έγγραφόμεθα

γράφεσθε - έγγράφεσθε

Το προβληματικό είναι πάλι το β' εν. (έχει προέλθει από συναίρεση: - **εσο** < - **εο** < - **ου**

π.χ. **έγράφου**

Γι' αυτόν τον λόγο, στον Αόριστο η κατάληξη -**ου**, επειδή ενώνεται με το **σα**, γίνεται **σω**.

π.χ. (έγράφ - σαου) < **έγράψω**

Εξασκηθείτε...

- ✧ Να κλίνετε τα ρήματα *χρίομαι, βαπτίζομαι, συντάσσομαι* στον Ενεστώτα, Μέλλοντα, Παρατατικό και Αόριστο.
- ✧ Να γράψετε το β' ενικό των ρημάτων *ἀποκρύπτομαι, συνταράττομαι* και *παρασκευάζομαι* στον Παρατατικό και τον Αόριστο.
- ✧ Καλή διασκέδαση!!!